

Sygn. akt I C 1172/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2023r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Michał Włodarek

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 stycznia 2023r. w K.

sprawy z powództw

Z. B. (PESEL (...))

C. B. (PESEL (...))

R. B. (PESEL (...))

P. B. (PESEL (...))

mał. M. B. (1) (PESEL (...)) repr. przez przedstawiciela ustawowego P. B.

A. B. (1) (PESEL (...))

mał. M. B. (2) (PESEL (...)) repr. przez przedstawiciela ustawowego A. B. (1)

przeciwko pozwanemu **(...) S.A. z/s w S. (KRS (...))**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego **(...) S.A. z/s w S.** na rzecz:

1. powoda **Z. B.** kwotę 24.000,00zł (dwadzieścia cztery tysiące złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,
2. powoda **C. B.** kwotę 24.000,00zł (dwadzieścia cztery tysiące złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,
3. powoda **R. B.** kwotę 24.000,00zł (dwadzieścia cztery tysiące złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 21 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,
4. powoda **P. B.** kwotę 43.943,50zł (czterdzieści trzy tysiące dziewięćset czterdzieści trzy złote 50/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,
5. powoda **mał. M. B. (1)** kwotę 15.000,00zł (piętnaście tysięcy złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,
6. powódki **A. B. (1)** kwotę 49.114,00zł (czterdzieści dziewięć tysięcy sto czternaście złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

7. powoda **mał. M. B. (2)** kwotę 15.000,00zł (piętnaście tysięcy złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

II. oddała każde z powództw w pozostałej części,

III. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu tytułem zwrotu części nieuiszczonych opłat sądowych od pozwów:

1. od powoda **P. B.** kwotę 849,50zł (osiemset czterdzieści dziewięć złotych 50/100),

2. od powódki **A. B. (1)** kwotę 864,00zł (osiemset sześćdziesiąt cztery złote 00/100),

3. od pozwanego **(...) S.A. z/s w S.** kwotę 5.890,50zł (pięć tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt złotych 50/100),

IV. nie obciąża w całości powoda **mał. M. B. (1)** kosztami procesu,

V. zasądza od pozwanego **(...) S.A. z/s w S.** tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, na rzecz:

1. powoda **Z. B.** kwotę 3.091,55zł (trzy tysiące dziewięćdziesiąt jeden złotych 55/100),

2. powoda **C. B.** kwotę 3.091,55zł (trzy tysiące dziewięćdziesiąt jeden złotych 55/100),

3. powoda **R. B.** kwotę 2.738,11zł (dwa tysiące siedemset trzydzieści osiem złotych 11/100),

4. powoda **P. B.** kwotę 1.662,06zł (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt dwa złote 06/100),

5. powoda **mał. M. B. (1)** kwotę 1.891,55zł (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt jeden złotych 55/100),

6. powódki **A. B. (1)** kwotę 2.360,33zł (dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt złotych 33/100),

7. powoda **mał. M. B. (2)** kwotę 2.641,55zł (dwa tysiące sześćset czterdzieści jeden złotych 55/100).

Sygn. akt I C 1172/19

UZASADNIENIE

W dniu 3 kwietnia 2019r. powodowie Z. B., C. B., R. B., P. B., mał. M. B. (1) reprezent. przez przedstawiciela ustawowego P. B., A. B. (1) i mał. M. B. (2) reprezent. przez przedstawiciela ustawowego A. B. (1) skierowali do tut. Sądu w stosunku do pozwanego (...) S.A. z/s w S. żądania zasądzenia kwot pieniężnych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku tragicznej śmierci ich brata, ojca i dziadka A. B. (2), a także zwrotu poniesionych wydatków związanych z kosztami podróży na pogrzeb członka ich rodziny oraz żądania zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, i tak na rzecz:

- Z. B. kwoty 32.000,00zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

- powoda C. B. kwoty 32.000,00zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

- powoda R. B. kwoty 32.000,00zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 21 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty oraz kwoty 2.220,47zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów podróży na pogrzeb członka rodziny wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 21 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

- powoda P. B. kwoty 67.943,50zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

- mał. powoda M. B. (1) kwoty 20.000,00zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

- powódki A. B. (1) kwoty 69.114,00zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty,

- mał. powoda M. B. (2) kwoty 20.000,00zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, iż są rodzeństwem, dziećmi i wnukami tragicznie zmarłego A. B. (2) i przysługuje im od pozwanego roszczenie na podstawie art. 446 § 4 kc.

Ponadto powodowie wskazali, iż w wyniku śmierci brata, ojca i dziadka oraz okoliczności tego zdarzenia doznali cierpień spowodowanych przedwczesną utratą członka rodziny, poczucia osamotnienia i pustki, wstrząsu, a także że nie mogli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i nie posiadają zdolności jej akceptowania.

Dodatkowo powód R. B. wskazał, iż poniósł wydatki związane z podróżą z jego miejsca zamieszkania na pogrzeb członka rodziny, które nie zostały pokryte.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 9 kwietnia 2019r. w sprawie o sygn. akt I C 1172/19, od którego zażalenie oddalono postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 31 maja 2019r. w sprawie o sygn. akt II Cz 320/19 nie uwzględniono wniosku powoda Z. B. o zwolnienie od kosztów sądowych.

Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2019r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 1849/19 zwolnił w całości od kosztów sądowych powodów P. B., mał. M. B. (1) i A. B. (1).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 20 września 2019r. w sprawie o sygn. akt I C 1849/19 zarządzono połączenie do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt I 1849/19 ze sprawą o sygn. akt I C 1172/19.

Pozwany (...) S.A. z/s w S. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie każdego z powództw w całości oraz o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tego kwalifikowanego pisma procesowego pozwany wskazał, iż kwestionuje zasadność i wysokość dochodzonych należności podnosząc, iż uwzględniając warunki niniejszej sprawy, w szczególności okoliczność, iż na etapie postępowania likwidacyjnego odmówiono powodom Z. B., C. B. i R. B. przyznania jakiegokolwiek kwoty pieniężnej tytułem zadośćuczynienia, w tym wobec przyjętego przez pozwanego stopnia przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia zdarzenia, jego skutków i powstania szkody. Pozwany zakwestionował ponadto uprawnienie do żądania zadośćuczynienia przez wnuków poszkodowanego A. B. (2) – mał. M. B. (1) i mał. M. B. (2) podnosząc, iż z uwagi na ich wiek, w którym znajdowali się w dacie śmierci poszkodowanego nie zdołała się jeszcze ukształtować stosowna więź rodzinna przez co w/w nie doświadczyli negatywnych skutków zdarzenia uzasadniających przyznanie takiego świadczenia, a ponadto wysokość dochodzonych należności podnosząc, iż uwzględniając warunki niniejszej sprawy są one wygórowane.

Pozwany podniósł zakres przyczynienia się A. B. (2) do zaistnienia wypadku komunikacyjnego i jego skutków wynosi 50% i w związku z powyższym przyznał na jedynie na rzecz powodów P. B. i A. B. (1) zadośćuczynienia w wysokości odpowiednio 12.056,50zł i 10.886,00zł

Postanowieniem z dnia 18 lutego 2020r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 1172/19, na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 kpc, zawiesił postępowanie w sprawie, które zostało podjęte postanowieniem tego Sądu z dnia 21 listopada 2022r.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 27 stycznia 2018, około godziny 21:37 w K., na skrzyżowaniu ulic (...) z ulicą (...) prowadząc pojazd mechaniczny – samochód osobowy m – ki V. (...) o nr rej. (...), jadąc ul. (...) od ul. (...) w kierunku ul. (...), nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że poruszając się w warunkach ograniczonej widoczności przejścia dla pieszych, nie dostosował się do znaku D6 i nie zmniejszył prędkości przed tym przejściem, przez co nie zachował szczególnej ostrożności i nie ustąpił pierwszeństwa przechodzącemu po przejściu A. B. (2), w wyniku czego doszło do uderzenia wyżej wymienionego pieszego przez samochód przednim prawym i środkowym fragmentem, po czym pokrzywdzony upadł ukośnie na pokrywą silnika, uderzył głową w szybę przednią przy prawym słupku i w słupek, a następnie przemieścił się w kierunku prawego boku samochodu, gdzie został uderzony prawym lusterkiem i upadł obok prawego boku pojazdu, w następstwie czego doznał obrażeń ciała w postaci złamania kręgosłupa w odcinku szyjnym na poziomie C2 z uszkodzeniami aparatu więzadłowego błony szczytowo potylicznej tylnej i przedniej i podwichnięciem w stawach szczytowo-obrotowych bocznych, obrzęku i rozwiązania oraz stłuczenia półkul mózgu, śladowego krwawienia podpajęczynówkowego, podtwardówkowego oraz do komór mózgu, kwiatków w tkance podskórnej głowy w okolicy czołowej ciemieniowej i skroniowej lewej, złamania żeber strony lewej w odcinkach przednich i bocznych po stronie lewej III-VII w linii przymostowej lewej i IV-VII w linii pachwowej przedniej lewej, stłuczenia płuc w zakresie płatów dolnych oraz rozległej niedodmy przedniej płuc, uszkodzenia aparatu więzadłowego stawu kolanowego prawego, cech przyrostu zwyrodnienia i niedokrwienia serca oraz niedokrwienia nerek, nerki wstrząsowej, powierzchownych ran tłuczonych, zadrapań i otarć naskórka w zakresie skóry twarzy i głowy, otarć naskórka i krwawych wylewów podskórnych w zakresie grzbietu i klatki piersiowej oraz kończyn dolnych i górnych, które to obrażenia spowodowały śmierć poszkodowanego A. B. (2) w dniu 31 stycznia 2018r. w szpitalu z powodu niewydolności wielonarządowej, jako następstwa urazu kręgosłupa szyjnego ze stłuczeniem rdzenia kręgowego i stłuczenia klatki piersiowej ze stłuczeniem płuc.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 4 lutego 2022r. w sprawie o sygn. akt II K 1340/18, zmienionym w części wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 10 listopada 2022r. w sprawie o sygn. akt III Ka 196/22 Z. D. został skazany za występki z art. 177 § 2 kk na karę pozbawienia wolności, a ponadto orzeczono w stosunku do w/w terminowy środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkich kategorii.

W/w wyrokiem orzeczono na rzecz oskarżyciela posiłkowego P. B. więzkę w kwocie 4.000,00zł.

W dacie i w miejscu zdarzenia pokrzywdzony A. B. (2) znajdował się w stanie nietrzeźwości – 0,44‰.

Źródłową przyczyną wypadku było zachowanie kierującego pojazdem m – ki V. (...). Kierujący tym pojazdem przed potrąceniem pieszego A. B. (2) mógł poruszać się z prędkością ok. 51 km/h. Samochód V. (...) w momencie potrącenia pieszego nie był hamowany. Do potrącenia pieszego mogło dojść na prawym pasie ruchu przed i na przejściu dla pieszych w polu ufności znajdującym się w odległości ok. 3,95m przed przejściem dla pieszych do ok. 0,4m za bliższą krawędzią przejścia dla pieszych w miejscu, gdzie leżały okulary, patrząc zgodnie z kierunkiem ruchu samochodów V. (...). Do potrącenia pieszego w wymiarze poprzecznym ul. (...) mogło dojść w polu ufności zawartym od ok. 5,3m do ok. 6,3m od lewej krawędzi jezdni, patrząc zgodnie z kierunkiem ruchu samochodu V. (...). Kierujący pojazdem V. (...) podjął reakcję wykonując manewr hamowania dopiero w momencie potrącenia pieszego. Kierujący samochodem V. (...) nie podjął reakcji na powstały stan zagrożenia. Usytuowanie miejsca przekraczania przez pieszego jezdni ul. (...) na przejściu, czy też tuż przed nim, nie pozostaje w związku przyczynowym z tym zdarzeniem drogowym. Kierujący samochodem V. (...) nieprawidłowo obserwował przedpole jazdy i nie dostosował swojego stylu jazdy do zmieniających się warunków stanu ruchu na drodze, czym wytworzył stan zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym i sytuację wypadkową. Sprawcą wypadku drogowego jest kierujący samochodem m – ki w V. (...) Z. D., a jego zachowanie się na jezdni pozostaje w związku przyczynowym z tym zdarzeniem drogowym.

Poszkodowany A. B. (2) przyczynił się do zaistnienia zdarzenia drogowego. Poszkodowany przekraczał jezdnię ul. (...) ze strony lewej na prawą, patrząc dla kierunku ruchu samochodu V. (...). Pieszy obserwując prawą stronę jezdni i

ul. (...) mógł i miał możliwość zauważenia świateł samochodu osobowego zbliżającego się do przejścia dla pieszych i tym samym mógł prawidłowo dokonać oceny warunków stanu ruchu na jezdni. Jeżeli w tych warunkach pieszy znajdował się w okolicy środka jezdni, a samochód osobowy usytuowany był od niego w odległości co najmniej 42 m, to był obowiązany zrezygnować z przysługującego mu pierwszeństwa, wstrzymać się od dalszego przekraczania jezdni, pomimo wszystko, iż znajdował się na przejściu dla pieszych i posiadał pierwszeństwo. Pieszy patrząc na prawą stronę ul. (...) dla swojego kierunku ruchu widząc nadjeżdżający pojazd, z którego sposobu jazdy nie wynikało, że wykonuje manewr zatrzymania, winien podjąć czynności obronne w celu uniknięcia sytuacji kolizyjnej.

Zakres przyczynienia się poszkodowanego A. B. (2) do powstania zdarzenia i jego skutków, przy uwzględnieniu zachowania na drodze A. D. i okoliczności dotyczących jego kwalifikacji i stanu pojazdu wynosi w warunkach niniejszej sprawy 25%.

(odpis skrócony aktu zgonu k. 24, 210, kopia aktu oskarżenia k. 26-27, 21-212, dokumenty akt szkodowych – płyta Cd. k. 128, 386, kopia protokołu przesłuchania świadka k. 137-139, 163-166, 167-168, 337-339, 363-364, 367-368, kopia protokołu przesłuchania podejrzanego k. 140-144, 340-343, kopia opinii biegłego J. P. k. 144-160, 344-360, kopia sprawozdania k. 161-162, 361-362, kopia szkicu sytuacyjnego k. 168, 369, wydruk wyroku II K 1340/18 k. 546a, odpis wyroku III Ka 196/22 k. 547, zeznania świadka E. A. k. 470 02:05:34-02:24:53, zeznania świadka D. C. k. 471-471v 02:24:53-02:32:58, zeznania świadka R. P. k. 371v 02:32:58-02:40:59, z akt SR w Kaliszu II K 1340/18: notatka urzędowa k. 1, 2, 6, 26, 44, protokół oględzin pojazdu k. 3-4, protokół z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym k. 5, protokół przesłuchania świadka R. P. k. 8-10, protokół oględzin miejsca wypadku drogowego k. 11-12, szkic sytuacyjny k. 13, 14, protokół usunięcia pojazdu/części/innych przedmiotów k. 15-17, protokół przesłuchania podejrzanego Z. D. k. 22-25, 230-233, protokół otwarcia zwłok k. 50-52, protokół przesłuchania świadka D. C. k. 57-59, sprawozdanie k. 64, 84, 152-153, protokół pobrania krwi k. 66, 86, 158, 163, opinia biegłego J. P. k. 68-77, 183-199, protokół przesłuchania świadka E. A. k. 80-81, protokół oględzin i otwarcia zwłok k. 102-106, opinia lekarska k. 107, materiał poglądowy k. 143-145, sprawozdanie z badania toksykologicznego k. 157, 161-162, opinia sądowo - psychiatryczna k.240-242, protokół rozprawy k. 300-303, 313-315, 317, 345, 349, 480-481, opinia biegłego K. J. k. 387-410, opinia sądowo – lekarska k. 429-437, wyrok k. 482, 544, zarządzenie wykonania wyroku k. 564)

Tragicznie zmarły A. B. (2) był bratem powodów Z. B., C. B. i R. B., ojcem powodów P. B. i A. B. (1) oraz dziadkiem powodów mał. M. B. (1) i mał. M. B. (2).

Powód Z. B. jest najstarszym bratem zmarłego A. B. (2). Braci łączyła bliska więź, mimo różnicy wieku bracia byli ze sobą bardzo zżyci. Powód wspomina brata jako osobą bardzo rodzinną ciepłą, otwartą, wesołą, zawsze uśmiechniętą. A. B. (2) był osobą bezinteresowną, w związku z czym bardzo chętnie pomagał swojemu bratu, często też wspierał powoda rozmową i dobrą radą. Relacja z bratem była dla powoda bardzo ważna. W dzieciństwie bracia mieszkali w jednym domu, później zaś blisko siebie, w odległości zaledwie 25 km, w związku z czym często się widywali, organizowali wspólnie grille dla rodziny i znajomych, gdy kontakt osobisty nie był możliwy pozostawali w stałym kontakcie telefonicznym. Spędzali razem święta i uroczystości rodzinne. Bracia za życia rodziców często spotykali się również u nich w domu rodzinnym. Powód bardzo lubił te wspólne rodzinne chwile. Powód o wypadku dowiedział się od policji, która w dniu 28 stycznia 2018r. przysłała poinformować go o zdarzeniu, powód był przerażony i pełny obawy o zdrowie i życie brata. Gdy okazało się, że A. B. (2) zmarł powód czuł ogromny żal i smutek, był zrozpaczony. Zdawał sobie sprawę, że utracił bezpowrotnie bardzo bliską osobę, nie mógł sobie poradzić z tą stratą, nie był w stanie zrozumieć, dlaczego taka tragedia spotkała właśnie jego ukochanego brata. Do dziś nie potrafi pogodzić się z tym co się stało cały czas myśli o swoim bracie, o wypadku. W wyniku doznanej traumy po śmierci brata powód ma obniżony nastrój i jest przygnębiony. Ma problemy z koncentracją, trudno jest mu się skupić na bieżących czynnościach, jego myśli są stale skierowane w stronę brata i tragedii jaka go dotknęła. Powodowi brakuje brata każdego dnia, najbardziej jednak poczucie pustki potęgowane jest podczas dni wolnych i spotkań w rodzinnym gronie. Powód kultywuje pamięć o bracie odwiedzając miejsce jego pochówku, modląc się za niego, spotykając się z rodziną przy jego grobie.

Powód C. B. był starszym bratem poszkodowanego A. B. (2). Powód wspomina brata jako osobą towarzyską, pogodną, pracowitą i uczynną. Poszkodowany był człowiekiem bardzo rodzinnym i pomocnym, powód wiedział, że brat nigdy nie odmówi mu pomocy, gdy będzie jej potrzebował. Rodzeństwo wspierało się jak tylko mogło. pomimo że powód od lat pracuje w Wielkiej Brytanii bracia byli w stałym kontakcie telefonicznym, rozmawiali również za pomocą S.'a. Za każdym razem, gdy powód był w kraju bracia spotykali się, odwiedzali, spędzali razem czas na rozmowach. Bracia w miarę możliwości spędzali także razem święta i uroczystości rodzinne. Zarówno powód jak i jego zmarły brat bardzo doceniali wartość jaką stanowi rodzina. Powoda i zmarłego A. B. (2) łączyła bardzo silna więź, całe życie byli ze sobą blisko zarówno w dzieciństwie jak i w dorosłym życiu. Stanowili bardzo zgrane rodzeństwo darząc się wzajemnym szacunkiem i miłością. O wypadku i o śmierci brata powoda poinformował telefonicznie syn zmarłego A. B. (2). W pierwszej chwili powód nie mógł uwierzyć w to co się stało. Czuł smutek pustkę i żal. Śmierć brata sprawiła, że stał się przygnębiony, cały czas myślami wracał do brata i tragedii jaka go spotkała. Powód stał się wycofany, unika kontaktów ze znajomymi, ma problemy z koncentracją. Powód nie może się z tym pogodzić, ma poczucie niesprawiedliwości, żal do losu, że to właśnie jego brat uległ wypadkowi. Powód nie może poradzić sobie również z faktem, że nie zdążył pożegnać się ze swoim bratem. W chwili obecnej trudno jest mu sobie wyobrazić, że jego rodzina może być tak szczęśliwa, jak przed zdarzeniem, że rodzinne uroczystości i święta mogą znów być radosnymi wydarzeniami. Powód, gdy tylko jest w kraju odwiedza grób brata. Nie może jednak poradzić sobie ze świadomością, że już nigdy nie spotka swojego brata, nie porozmawia z nim, nie usłyszy jego głosu.

Powód R. B. był młodszym bratem poszkodowanego A. B. (2). Wspomina brata jako osobę ciepłą, uczynną, pomocną. Brat powoda był człowiekiem o wesołym usposobieniu. Zawsze roześmiany, towarzyski i rodzinny. Powód wychowywał się razem z bratem. Pomiędzy powodem a zmarłym bratem była mniejsza różnica wieku niż między nimi a pozostałymi braćmi, w związku z czym spędzali w dzieciństwie ze sobą bardzo dużo czasu na wspólnej zabawie. Byli ze sobą bardzo zżyci, doskonale się rozumieli. A. B. (2) zajmował się powodem, dbał o niego. W dorosłym życiu pozostawali w stałym kontakcie. Gdy powód wyjechał do Wielkiej Brytanii bracia kontaktowali się telefonicznie oraz za pomocą mediów społecznościowych. Za każdym razem, gdy powód był w Polsce bracia spotykali się, robili razem grilla, odwiedzali pozostałych braci starając się nadrobić czas spędzony osobno. Zmarły brat pomagał powodowi w opiece nad matką, powód wspierał ich finansowo, ale to zmarły brat był stale przy matce, opiekował się nią. Dzięki temu powód był spokojny, że matka ma zapewnioną najlepszą opiekę. O śmierci brata powód dowiedział się gdy przebywał z żoną na wakacjach. Powód przeżył szok, był zrozpaczony. Odczuwał ból, smutek, żal, ale również złość na całą sytuację. Nie mógł pogodzić się z tym co się stało. Powód zamknął się w sobie, nie chciał z nikim rozmawiać. Na skutek śmierci brata powód stał się drażliwy i nerwowy. W wyniku doznanej traumy po śmierci brata powód ma obniżony nastrój, jest przygnębiony, wycofany, unika kontaktów towarzyskich z innymi ludźmi. Ma problemy z koncentracją, trudno jest mu się skupić na bieżących czynnościach, jego myśli są stale skierowane w stronę brata i tragedii jaka go dotknęła. Powodowi trudno jest pogodzić się z faktem, że już nigdy nie zobaczy brata, nie porozmawia z nim, nie będą się razem śmiać i żartować. Myślami powód ciągle jest przy bracie, wspomina wspólne dzieciństwo i każdą spędzoną razem z bratem chwilę. Powód kultywuje pamięć o bracie odwiedzając miejsce jego pochówku za każdym razem, gdy jest w kraju.

Powód P. B. jest najstarszym dzieckiem i jedynym synem poszkodowanego A. B. (2). W chwili śmierci poszkodowanego powód miał 35 lat. Ze zmarłym łączyły go bliskie relacje, powód postrzegał ojca jako swój autorytet. Powód wiedział, że zawsze może liczyć na swojego ojca, zwrócić się do niego z prośbą o pomoc. Ojciec zawsze wspierał powoda, służył mu dobrą radą. Powód najbardziej cenił sobie wspólną pasję z ojcem, którą były komputery. To ojciec zaszczepił powodowi miłość do komputerów, elektroniki, naprawiania sprzętów, majsterkowania. Gdy powód był mały a jego ojciec naprawiał telewizory czy inne sprzęty zawsze chętnie korzystał z pomocy powoda, przekazywał mu swoją wiedzę. Pasję tę powód dzielił z ojcem także w dorosłym życiu, godzinami mogli rozmawiać o komputerach, gdy powód czegoś nie wiedział lub miał problem zawsze zwracał się do ojca. W chwili obecnej marzeniem powoda jest założyć serwis i zawodowo zajmować się tym czego nauczył go ojciec, naprawiać elektronikę. Zmarły A. b. zawsze miał czas dla syna i jego rodziny. Bardzo ucieszył się gdy powodowi urodził się syn, był zachwycony wnukiem. Powód o wypadku ojca dowiedział się od wujka, brata ojca. Nie mógł w to uwierzyć, jednak fakt, że ojciec żyje dawał mu nadzieję. Powód od razu pojechał do szpitala, następnie zaś codziennie odwiedzał ojca, był w stałym kontakcie z lekarzami. Gdy 31

stycznia 2018r. ordynator zadzwoniła poinformować powoda, że ojciec zmarł, ten był w szoku. Czuł ogromny smutek i żal. Powód nie był w stanie przyjąć do wiadomości, że już nigdy nie zobaczy ojca, że ojciec nie będzie uczestniczył w życiu jego i jego syna. Bezpośrednio po śmierci ojca powód nie był w stanie w sposób właściwy przeżyć pierwszych dni żałoby, bowiem to na nim spoczywały wszelkie obowiązki związane z pogrzebem ojca i z zawiadomieniem rodziny o tym co się stało. Dopiero podczas pogrzebu i po nim do powoda powoli zaczynało docierać, że już nigdy nie zobaczy ojca, nie będzie mógł poprosić go o wsparcie dobrą radę, było to dla powoda nie do zniesienia. Na wspomnienie doznanej straty nadal odczuwa lęk, stres i niepokój. Niechętnie rozmawia na temat wypadku a powracający przykre wspomnienia w postaci myśli i obrazów dotyczących zmarłego i okoliczności jego śmierci uniemożliwiają mu normalne funkcjonowanie, powód cały czas ma poczucie osamotnienia, bywa drażliwy i wybuchowy. Zdarza się, że nie ma ochoty na zabawę z dziećmi. Niekiedy ma większą potrzebę przebywania w samotności, zazwyczaj wówczas wsiada w samochód i jeździ bez celu lub zamyka się sam w pokoju. Obecnie powód bardzo tęskni za ojcem swoim największym wsparciem i autorytetem. do dziś powód nie pogodził się z dozną stratą.

Powódka A. B. (1) jest młodszym dzieckiem zmarłego A. B. (2) i jego jedyną córką, w chwili wypadku ojca miała 34 lata. Powódka miała bardzo szczęśliwe dzieciństwo, a osobą, która zapewniała jej poczucie bezpieczeństwa, stabilizacji, budowała poczucie własnej wartości i nauczyła jak czerpać radość z życia był poszkodowany A. B. (2). Powódka wspomina ojca jako ciepłą, miłą osobę, dobrego człowieka. Ojciec zawsze miał czas dla powódki, był dla niej wzorem i największym oparciem. Powódka była oczkiem w głowie ojca. Nawet w gorszych momentach życia wiedziała, że może się do niego zwrócić z każdym problemem, gdyż był osobą, która potrafiła znaleźć wyjście z każdej nawet beznadziejnej sytuacji. Powódka bardzo lubiła rozmawiać z ojcem, łączyła ją z nim silna więź. Powódka w wieku 18 lat wyprowadziła się z domu rodzinnego, zamieszkała jednak na tej samej ulicy, na której mieszkali jej rodzice. Zmiana miejsca zamieszkania nie wpłynęła więc na jej kontakty z ojcem. Także później, gdy powódka zamieszkała w sąsiedniej miejscowości często odwiedzała rodziców, również ojciec przyjeżdżał do powódki, robił jej niespodzianki z okazji urodzin i imienin. Niespełna 3 lata przed śmiercią ojca powódka wyjechała do Wielkiej Brytanii, pozostawała jednak w stałym kontakcie z ojcem, często pisali do siebie za pośrednictwem portali społecznościowych, rozmawiali przez telefon lub za pomocą S. a. A. B. (2) bardzo się cieszył, gdy powódka urodziła córeczkę, jego pierwszą wnuczkę. Powódka bardzo sobie ceniła wszystkie święta i uroczystości rodzinne spędzone z ojcem. A. B. (2) był duszą towarzystwa, zawsze potrafił rozbawić swoją rodzinę. O wypadku ojca powódka dowiedziała się od brata. Nie mogła w to uwierzyć. Powódka była wówczas w Wielkiej Brytanii, zaczęła organizować swój przyjazd do Polski, chciała jak najszybciej odwiedzić tatę w szpitalu. Powódka miała wówczas trzymiesięczną córeczkę, a organizacja wyjazdu do Polski była skomplikowana. A. B. (2) zmarł zanim powódka zdążyła przyjechać do Polski. O śmierci poszkodowanego powódkę poinformował jej brat, z którym była w stałym kontakcie, na bieżąco uzyskując informacje o stanie zdrowia ojca. Powódka była w szoku, czuła ogromny smutek i żal. Powódce było tym trudniej, że nie zdążyła pożegnać się z ojcem, nie było jej przy nim. Powódka nie mogła się z tym pogodzić. Po śmierci ojca powódka była przygnębiona, miała obniżony nastrój, była płaczliwa, drażliwa i wybuchowa. Aktualnie powódka bardzo tęskni za ojcem, brakuje jej jego obecności, wsparcia i radości jaką wносił w jej codzienność. Teraz, gdy ma dwójkę dzieci stara się wychowywać je tak, jak wychowywał ją jej ojciec. Powódka nadal odczuwa smutek, żal, niepokój wywołany śmiercią ojca. Stara unikać się rozmów na temat zmarłego. Po śmierci ojca powódka często płacze i miewa problemy ze snem spowodowane towarzyszącym jej po śmierci ojca niepokojem. Okres świąt, które niegdyś kojarzyły się powódce z ciepłą rodzinną atmosferą obecnie są najgorszym czasem dla powódki. Nie lubi żadnych świąt, ponieważ przypominają jej o tragicznej śmierci jej ukochanego ojca. Pamięć o zmarłym powódka kultywuje poprzez częste odwiedziny grobu zmarłego i przez modlitwę często również ogląda jego zdjęcia i pokazuje je swoim dzieciom.

Małoletni powodowie M. B. (1) i M. B. (2) są wnukami zmarłego A. B. (2).

Małoletni powód M. B. (1) w chwili śmierci dziadka miał zaledwie 2,5 roku. M. bardzo lubił spędzać czas z dziadkiem, zmarły A. B. (2) zawsze miał czas dla swoich wnuków, bardzo cieszył się, że jego syn P. B. przychodził z M., uwielbiał bawić się z wnukiem pokazywać mu świat. M. spędzał czas z dziadkiem na spacerach i wspólnych zabawach. M. chętnie odwiedzał dziadka, po jego śmierci bardzo brakuje mu tych wspólnych zabaw, rozpoznaje dziadka na zdjęciach, chce iść go odwiedzić razem z tatą. M. ma świadomość, że dziadka nie ma, jednak nie rozumie, że jest to stan, który będzie

trwał zawsze. Powód P. B. często zabiera M. na cmentarz, opowiada mu o dziadku, pokazuje jego zdjęcia chcąc, aby mimo tego tragicznego zdarzenia dziadek był obecny zawsze w jego życiu.

Małoletni powód M. B. (2) jest najstarszym wnukiem zmarłego A. B. (2). W chwili jego śmierci miał 13 lat. Jego narodziny były dla zmarłego wielkim wydarzeniem, pierwszy raz został dziadkiem, bardzo się cieszył, chciał brać czynny udział w jego życiu, pomagać w opiece nad nim. Gdy rodzice M. pracowali, to właśnie zmarły A. B. (2) zajmował się powodem, bawił się z nim zapewniał mu opiekę i organizował czas. Z uwagi na tak duże zaangażowanie zmarłego w wychowanie powoda, więź między wnukiem a dziadkiem była szczególnie silna. Gdy M. był starszy poszkodowany A. B. (2) zaczął pokazywać mu jak należy naprawiać elektronikę, jak posługiwać się komputerami, razem spędzali długie godziny przy różnych programach komputerowych. Małoletni powód do dziś podziela tę pasję, którą zaszczepił w nim dziadek. Bardzo chce się rozwijać w tym kierunku, to z informatyką chciałby związać swoją przyszłość. O śmierci dziadka powód dowiedział się od babci. Płakał, był bardzo smutny i przygnębiony, nie mógł zrozumieć jak to się mogło stać. Najtrudniejszym doświadczeniem dla małego powoda był dzień pogrzebu dziadka, to wówczas zrozumiał, że stało się coś nieodwracalnego, że już nigdy nie zobaczy dziadka, nie będzie mógł porozmawiać z nim o wspólnej pasji. Do dziś miłość często odwiedza grób dziadka wspólnie z mamą A. B. (1), często rozmawia o dziadku, wspomina go i bardzo za nim tęskni.

Powodowie utrzymywali z A. B. (2) bardzo dobre stosunki osobiste i rodzinne, byli z nim silnie związani uczuciowo. Wiązała ich szczególna więź rodzinna w tym znaczeniu, że byli zżyci, powierzali sobie nawzajem swoje porażki, niepowodzenia i sukcesy. Powodowie spędzali wspólnie z A. B. (2) czas świąt i innych wydarzeń rodzinnych, a poza okazjonalnymi spotkaniami utrzymywali również regularne kontakty osobiste.

Śmierć A. B. (2) była dla powodów wstrząsem. Powodowie źle się czuli zarówno fizycznie jak i psychicznie, byli roztrzęsieni, zdenerwowani oraz zgubieni, nie wiedzieli jak mają postępować w takiej sytuacji, odczuwali lęk i osamotnienie, odczuwali ból, niepokój, smutek i pustkę po stracie najbliższego członka rodziny, nie pogodzili się z jego śmiercią, zamknęli się wewnątrz, wycofali się, nie potrafili przeżywać radości, mieli problemy adaptacyjne. Dolegliwości te w dość istotnym natężeniu trwały kilkanaście miesięcy i utrudniały wówczas im codzienne funkcjonowanie, ale go z niego nie wyłączały. Powodowie wspominając brata, ojca i dziadka oraz opisując jego sylwetkę oraz sposób zachowania, charakteryzując jego osobę odczuwali smutek, wzruszali się i powracali do silnych negatywnych emocji. Powodowie wypowiadali się o swoim bracie, ojcu i dziadku tylko pozytywnie uzewnętrzniając swój stosunek do niego i artykułując wyraźnie jego brak. Powodowie dbają o pamięć po A. B. (2), a także o miejsce jego pochówku, które zorganizowali i regularnie odwiedzają.

W trudnych momentach związanych z przeżywaniem tragedii rodzinnej powodowie znajdowali wsparcie wśród najbliższych członków rodziny i znajomych.

(zdjęcia k. 48, 105-116, 243-249, 482-485, 489-491 dokumenty akt szkodowych – płyta Cd. k. 128, 386, sprawozdanie k. 170-184, 370-385, zeznania świadka A. B. (3) k. 469v 00:07:22-00:25:28, zeznania świadka I. B. k. 469v 00:25:28-00:52:04, zeznania świadka E. W. k. 00:52:04-01:12:37, zeznania świadka Ł. W. k. 469-470 01:12:37-01:29:39, zeznania świadka M. J. k. 470 01:29:39-02:00:36, zeznania świadka L. J. k. 470 02:00:36-02:05:34, przesłuchanie powoda Z. B. k. 455v 00:06:37-00:28:42, przesłuchanie powoda C. B. k. 455v-456 00:28:42-00:45:50, przesłuchanie powoda R. B. k. 456-456v 00:45:50-01:10:30, przesłuchanie powódki A. B. (1) k. 456v-457 01:10:30-01:37:54, przesłuchanie powoda P. B. k. 457 01:37:54-02:08:06, zeznania świadka K. B. k. 457-457v 02:08:06-02:25:15)

Powodowie Z. B., C. B., R. B., P. B., mał. M. B. (1), A. B. (1) i mał. M. B. (2) dokonali zgłoszenia u pozwanego (...) S.A. z/s w S. zaistnienia szkody w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów. Postępowania szkodowe zostały zarejestrowane pod numerami: (...), (...), (...), (...), (...), (...) i (...).

W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach którego dokonał oceny podstaw odpowiedzialności i ostatecznie decyzjami z dnia 26 lipca 2018r. nr (...), (...), (...), (...) i (...) odmówił przyznania takiego uprawnienia i wypłaty jakichkolwiek świadczeń powodom Z. B., C. B., R. B., mał. M. B. (3) i mał. M. B. (2), natomiast decyzjami z dnia 20 lipca 2018r. nr (...) i nr (...) przyznał powodom P. B. i A. B. (1) tytułem zadośćuczynienia odpowiednio kwoty 12.056,50zł i 10.886,00zł, przy przyjętym współczynniku przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia zdarzenia, powstania szkody i jej rodzaju oraz charakteru na poziomie 50%:

(inf. (...) k. 28, 213, zgłoszenie szkody k. 29-30, 34-35, 214-215, potwierdzenie zgłoszenia szkody k. 31-33, 216-217, inf. Ubezpieczyciela k. 36, 37, 38, 218-219, 220, 221, pismo powodów k. 40, 223-224, decyzje k. 42, 43, 44, 225-227, 229-231, 233-234, 236-237, dokumenty akt szkodowych – płyta Cd. k. 128, 386, inf. ZUS k.421, 423, 425, 429, 431, 432, 433, 435, 436)

Powód P. B. w związku ze śmiercią jego ojca A. B. (2) pobrał od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zasiłek pogrzebowy w wysokości 4.000,00zł.

(inf. ZUS k. 427)

Powód R. B. poniósł wydatki związane z podróżą z jego miejsca zamieszkania ze S. na pogrzeb poszkodowanego A. B. (2) w łącznej kwocie 2.200,47zł.

(wydruk z rachunku bankowego k. 52-55, karta pokładowa k. 56-59, dokumenty akt szkodowych – płyta Cd. k. 128, 386)

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu, albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 436 § 1 kc odpowiedzialność przewidzianą w art. 435 kc ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody.

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2022.2277 – j.t. ze zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 446 § 4 kc zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 kc. Roszczenie o zadośćuczynienie oparte na art. 446 § 4 kc ma na celu złagodzenie poczucia krzywdy wywołanej zerwaniem szczególnej więzi międzyludzkiej jaką jest więź rodzinna – por. uchwała SN z dnia 13 lipca 2011r. w sprawie o sygn. akt III CZP 32/11, opubl. OSNC 2012/1/10, uchwała SN z dnia 22 października 2010r. w sprawie o sygn. akt III CZP 76/10, opubl. OSNC-ZD 2011/2/42, uchwała SN z dnia 7 listopada 2012r. w sprawie o sygn. akt III CZP 67/12, opubl. OSNC 2013/4/45, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 8 maja 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1668/14, opubl. LEX nr 1746844.

Pod pojęciem rodzina należy rozumieć „najmniejszą grupę społeczną, powiązaną poczuciem bliskości i wspólności, osobistej i gospodarczej, wynikającej nie tylko z pokrewieństwa”. Decydujące znaczenie ma przy tym faktyczny układ stosunków między konkretnymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z

przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Przyjmuje się bowiem, że do grona tego zalicza się także osoby, których sytuacja życiowa kształtowała się w pewnej zależności od zmarłego oraz istniał faktyczny stosunek bliskości ze zmarłym. Stopień pokrewieństwa ma natomiast znaczenie wtórne, choć samo pokrewieństwo musi wystąpić – por. wyrok s.apel. w Lublinie w sprawie o sygn. akt I ACa 254/13, opubl. LEX nr 1378756.

Roszczenie o zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 kc jest roszczeniem o charakterze ściśle niemajątkowym, odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy i jej kompensację. Krzywdą dla osób bliskich zmarłego jest natomiast naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych.

Krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Celem bowiem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej jest złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego tą śmiercią i pomoc w dostosowaniu się do zmienionej sytuacji życiowej. Istotne jest przy tym, że nie dotyczy to śmierci jako takiej, lecz wynika z okoliczności, w jakich do niej doszło, a mianowicie tego, że z reguły jest ona nagła i niespodziewana oraz wynika z czynu niedozwolonego, czyli zdarzenia bezprawnego i nagannego. Właśnie okoliczności śmierci poszkodowanego wpływają na spotęgowanie rozmiaru krzywdy, wynikającej z poczucia żalu, osamotnienia pustki i żaloby po utracie osoby najbliższej.

Zadośćuczynienie ma zatem wyrównywać cierpienia spowodowane przedwczesną utratą członka rodziny, skutkującą naruszeniem chronionej prawem więzi rodzinnej i prawa do życia w rodzinie, jako dobra osobistego - por. wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 9 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 307/14, opubl. LEX nr 1496415, wyrok s.apel. we Wrocławiu z dnia 18 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 479/14, opubl. LEX nr 1506323, wyrok SN z dnia 28 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I CSK 332/13, opubl. LEX nr 1532766, wyrok s.apel. w Krakowie z dnia 23 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 393/14, opubl. LEX nr 1623879.

Przy rozważaniach w zakresie wysokości należnego zadośćuczynienia nie można tracić także z pola widzenia, w jakim wieku znajdują się osoby poszkodowane i uprawnione oraz w jakich relacjach pozostawały między sobą. Inna jest bowiem sytuacja po stracie rodzica osoby małoletniej, która żyje we wspólnym gospodarstwie domowym z tym rodzicem, a inna sytuacja po stracie osoby dorosłej, która nie funkcjonuje w ramach danej rodziny.

Wysokość zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych wskutek śmierci osoby bliskiej winna być uzależniona przede wszystkim od indywidualnej oceny sytuacji, jaka panowała w rodzinie przed śmiercią tej osoby i jakiej można by się spodziewać, gdyby do śmierci nie doszło. Za istotne należy również uznać takie okoliczności jak to, czy osoby uprawnione pozostawały w najbliższym kręgu rodzinnym, czyli pozostawały we wspólnym gospodarstwie domowym i w konsekwencji w bezpośrednim uzależnieniu w sprawach życia codziennego, czy uprawnionym jest dziecko, które bezpowrotnie utraciło prawo do wychowania się w pełnej rodzinie, czy doszło do całkowitego osamotnienia osoby uprawnionej, a także jej wieku, stanu zdrowia, możliwości życiowych i potrzeb osoby uprawnionej. Nie ulega też wątpliwości, że duże znaczenie ma bliskość relacji emocjonalnych, jak również ocena wpływu śmierci osoby bliskiej na stan psychiczny uprawnionego.

Utrata osoby najbliższej zawsze wywołuje ból i jego odczuwanie nie wymaga też dowodu. Istnieją jednak relacje rodzinne i wzajemne związanie tego rodzaju, że utrata określonej osoby będzie wywoływała znacznie większy ból, cierpienie, poczucie pustki, niż utrata innej osoby tak samo spokrewnionej. Taki stan rzeczy z pewnością będzie skutkował dalej idącym naruszeniem dobra osobistego w postaci prawa do zachowania więzi rodzinnej. Ponadto wysokość zadośćuczynienia powinna uwzględniać okoliczność, że śmierć człowieka jest zdarzeniem pewnym, a zatem zadośćuczynienie powinno rekompensować często jedynie wcześniejszą utratę członka rodziny. Z tego względu najwyższe świadczenia z tego tytułu powinny być przyznawane na rzecz osób, które na skutek śmierci najbliższego członka rodziny stały się samotne.

Przyznanie odpowiedniego zadośćuczynienia oznacza przyznanie takiej kwoty, która rozsądnie oceniana da się określić jako godziwa w realiach danej sprawy. Skutkiem tej oceny winno zaś być zasądzenie zadośćuczynienia,

które wystarcza do złagodzenia doznanych cierpień, a zarazem nie premiuje osób o słabszej konstrukcji psychicznej, reagujących intensywniej na sytuacje traumatyczne lub też nie prowadzi do pokrzywdzenia osób o osobowości zamkniętej, kumulującej w sobie wewnętrzne emocje.

Konkludując należy stwierdzić, iż na rozmiar krzywdy wywołanej śmiercią bliskiej osoby mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, utrata pomocy, wsparcia i opieki ze strony zmarłego lub możliwości uzyskania w przyszłości stabilnych warunków życiowych, a także niekorzystne zmiany w psychice, które mają wpływ na stan zdrowia, osłabienie aktywności życiowej lub zawodowej, stopień krzywdy, który łączy się z brakiem pomocy i opieki osoby najbliższej, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego oraz rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, wiek zarówno zmarłego, jak i pokrzywdzonego – por. wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 18 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 120/14, opubl. LEX nr 1504393, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 27 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt V ACa 339/14, opubl. LEX nr 1515185, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 28 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1284/13, opubl. LEX nr 1451724, wyrok s.apel. w Poznaniu z dnia 9 października 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 684/14, opubl. LEX nr 1544923, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 14 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1498/13, opubl. LEX nr 1466845, wyrok SN z dnia 7 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 374/13, opubl. LEX nr 1438653, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1136/13, opubl. LEX nr 1439204, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 755/13, opubl. LEX nr 1451606, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 16 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 862/13, opubl. LEX nr 1454677.

Należy także podnieść mając na uwadze ustalony przez Sąd stan faktyczny, nie ulega wątpliwości, iż śmierć poszkodowanego A. B. (2) spowodowała naruszenie dóbr osobistych małoletnich powodów M. B. (1) i M. B. (2), jakimi są posiadanie rodziny, więzi emocjonalne i duchowe pomiędzy wnukami a dziadkiem.

Nie da się – na gruncie art. 23 kc i w konsekwencji art. 446 § 4 kc – wyjaśnić, dlaczego dobrem osobistym jest więź między ojcem a dziećmi, pomiędzy rodzeństwem, ale już nie między dziadkiem i wnukami.

Dobrem osobistym jest także posiadanie rodziny i szczególna więź łącząca dzieci wnuków z dziadkiem.

W sytuacji więc nagłego i przedwczesnego jej zerwania na skutek śmierci, spowodowanej bezprawnym i zawinionym działaniem innego człowieka aktualizuje się uprawnienie do żądania zadośćuczynienia od podmiotu ubezpieczającego pojazd sprawcy tego zdarzenia od odpowiedzialności cywilnej.

W warunkach przedmiotowej sprawy zaistniały okoliczności, o których mowa w treści art. 11 kpc, który to przepis statuuje zasadę związania ustaleniami wyroku karnego ze skutkami erga omnes.

Określona w art. 11 kpc moc wiążąca wyroku karnego oznacza, że w sprawie cywilnej niedopuszczalne jest dokonywanie jakichkolwiek własnych ustaleń co do tych okoliczności, którymi, zgodnie z omawianym przepisem, sąd jest związany w postępowaniu cywilnym. Okoliczności te nie mogą być przedmiotem postępowania dowodowego ani oceny sądu, a więc nie ma do nich zastosowania zasada swobodnej oceny dowodów (art. 233 kpc), a sąd w sprawie cywilnej dokonuje tylko subsumcji pod odpowiedni przepis prawa materialnego cywilnego wiążących ustaleń wynikających z wyroku karnego oraz ewentualnych własnych ustaleń dotyczących pozostałych okoliczności istotnych w rozpoznawanej sprawie. Istota związania sądu cywilnego skazującym wyrokiem karnym wyraża się w tym, że w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądu cywilnego wchodzi czyn opisany w sentencji karnego wyroku skazującego, a sąd ten pozbawiony jest możliwości dokonywania ustaleń w tym zakresie, w tym w szczególności ustaleń odmiennych niż przeniesione na podstawie tego wyroku z procesu karnego.

Przyczynienie się w ujęciu art. 362 kc oznacza, że pomiędzy zachowaniem poszkodowanego a szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy. Wina lub oczywista nieprawidłowość (albo ich brak) po stronie poszkodowanego

podlegają uwzględnieniu przy ocenie, czy i w jakim stopniu przyczynienie się uzasadnia obniżenie odszkodowania. Ocena stopnia przyczynienia musi uwzględniać wiek i doświadczenie stron oraz ciężące na nich obowiązki, a także stopień świadomości poszkodowanego.

Przyczynieniem się jest każde zachowanie się poszkodowanego pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Przyczynienie się do szkody występuje wtedy, gdy na podstawie stanu faktycznego sprawy uzasadniony jest wniosek, że bez udziału poszkodowanego szkoda by nie powstała lub nie przybrałaby ustalonych rozmiarów. Nie oznacza to jednak prostego przełożenia stopnia przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody na obniżenie należnego odszkodowania czy też zadośćuczynienia i nie przesądza o stopniu tego obniżenia. Użycie przez ustawodawcę w art. 362 kc sformułowania „stosowne okoliczności” nakazuje, aby sąd uwzględnił wszystkie okoliczności konkretnej sprawy, takie np. jak stopień winy sprawcy, wiek poszkodowanego i stopień jego rozwoju, szczególne okoliczności towarzyszące zdarzeniu wywołującemu szkodę. Dopiero po dokonaniu prawidłowej oceny wszystkich zindywidualizowanych okoliczności związanych z przyczynieniem się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody ocenić można, jaka kwota będzie odpowiednią sumą zadośćuczynienia, zgodnie z normą określoną w art. 446 § 4 kc. – por. wyrok SN z dnia 20 lipca 2020 w sprawie eo sygn. akt V CSK 247/19, opubl. Legalis, wyrok Sn z dnia 11 września 2014r. w sprawie o sygn. akt III CSK 248/13, opubl. Legalis.

Sąd uwzględnił w oparciu o treść art. 362 kc przyczynienie się poszkodowanego do zaistnienia przedmiotowego zdarzenia, którego następstwem była jego śmierć, co stanowiło podstawę do obniżenia zadośćuczynienia należnego bezpośrednio powodom, przy przyjęciu, że zakres tego przyczynienia w realiach niniejszej sprawy wynosi 25%.

Biorąc pod uwagę przytoczone powyżej okoliczności należy kategorycznie stwierdzić, iż powodowie posiadają atrybut podmiotów należących do kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia z art. 446 § 4 kc.

Sąd ustalając rozmiar krzywdy i wysokość zadośćuczynienia uwzględnił więź emocjonalną łączącą powodów ze zmarłym bratem, ojcem i dziadkiem, która ukształtowała się w poprawnie zbudowanej relacji rodzinnej, i która przejawiała się wspólną aktywnością rodzinną i osobistą. Ponadto Sąd wziął pod uwagę okoliczności, w jakich doszło do śmierci poszkodowanego A. B. (2), która była następstwem tragicznego wypadku drogowego, upływu czasu od tego zdarzenia oraz poczucia żalu, osamotnienia pustki i żaloby po utracie przez powodów osoby najbliższej. Sąd miał też na uwadze wiek powodów i poszkodowanego, a także że w wyniku zdarzenia nie doszło do całkowitego osamotnienia powodów.

Sąd ocenił również stan psychiczny i psychologiczny powodów i dodatkowo czasowy brak umiejętności i trudności w akceptacji przez powodów istniejącego stanu i przystosowania się do zmienionych warunków płaszczyźnie osobistej, rodzinnej i zawodowej.

W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów tytułem zadośćuczynienia, i tak na rzecz:

- powoda Z. B. kwotę 24.000,00zł (32.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 25% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 24.000,00zł,
- powoda C. B. kwotę 24.000,00zł (32.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 25% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 24.000,00zł,
- powoda R. B. kwotę 24.000,00zł (32.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 25% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 24.000,00zł,
- powoda P. B. kwotę 43.943,50zł (80.000,00zł (łącznie wysokość uzyskanego świadczenia w postępowaniu likwidacyjnym i żądania zgłoszonego w postępowaniu sądowym) x 25% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 20.000,00zł, którą należy pomniejszyć o wartość zadośćuczynienia przyznanego w postępowaniu

likwidacyjnym w wysokości 12.056,50zł oraz wartość nawiązki z wyroku II K 1340/18 w wysokość 4.000,00zł, co daje kwotę 43.943,50zł,

- mał. powoda M. B. (1) kwotę 15.000,00zł (20.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 25% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 15.000,00zł,

- powódki A. B. (1) kwotę 49.114,00zł (80.000,00zł (łącznie wysokość uzyskanego świadczenia w postępowaniu likwidacyjnym i żądania zgłoszonego w postępowaniu sądowym) x 25% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 20.000,00zł, którą należy pomniejszyć o wartość zadośćuczynienia przyznanego w postępowaniu likwidacyjnym w wysokości 10.886,00zł, co daje kwotę 49.114,00zł,

- mał. powoda M. B. (2) kwotę 15.000,00zł (20.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 25% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 15.000,00zł,

wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz oddalił każde z powództw w pozostałej części.

W ocenie Sądu oceniając obiektywnie wysokości przyznaných zadośćuczynień nie są one rażąco niskie i nadmiernie wygórowane.

Wysokość przyznaných zadośćuczynień zdaniem Sądu przedstawia dla powodów istotną wartość finansową i nie jest symboliczna.

Powód R. B. nie był natomiast uprawniony do żądania w stosunku do pozwanego zwrotu poniesionych przez niego kosztów podróży na pogrzeb brata A. B. (2).

Na podstawie art. 446 § 1 kc jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł.

Jest oczywiste, że udział powoda w uroczystości pogrzebowej brata był uzasadniony tyle tylko, że w świetle poglądów zarówno doktryny jak i judykatury, wydatki związane z przybyciem na pogrzeb nie mieszczą się w zakresie odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego do zwrotu kosztów pogrzebu. Granice obowiązku zwrotu kosztów pogrzebu wyznaczają bowiem zwyczaje przyjęte w danym środowisku. Te zwyczaje należy rozumieć jako zwykle ponoszone wśród określonego kręgu osób koszty związane z pochowaniem zmarłego. Kierować się należy kryteriami obiektywnymi, oczywiście odniesionymi do pewnego kręgu podmiotów i nie można utożsamiać określenia „zwyczaje przyjęte w danym środowisku” z kosztami poniesionymi przez konkretną osobę w konkretnym przypadku. Orzecznictwo Sądu Najwyższego dostarcza wielu przykładów wydatków związanych z pogrzebem bezpośrednio (jak przewóz zwłok, nabycie trumny, zakup miejsca na cmentarzu i in.) jak również zwrot wydatków, odpowiadających zwyczajom danego środowiska. Do tych zalicza się też koszt postawienia nagrobka, wydatki na wieńce i kwiaty oraz poczęstunek biorących w pogrzebie osób. Do kosztów pogrzebu orzecznictwo zalicza także ponadto umiarkowany wydatek poniesiony na zakup niezbędnej odzieży żałobnej, której noszenia zarówno w czasie pogrzebu jak i przez dłuższy czas jest zwyczajowo przyjęte w wielu środowiskach w naszym społeczeństwie. Dlatego uznać należało, że koszty przelotu i dojazdu powoda na pogrzeb brata nie podlegały zwrotowi. I nie ma znaczenia, że koszty te były znaczące, a powód nie mógł ich zmniejszyć wybierając inny wariant podróży, był bowiem w sytuacji przymusowej – por. wyrok SA w Katowicach z dnia 23 października 2019r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1160/18, opubl. Legalis.

W tym miejscu należy wskazać, iż obowiązkiem stron postępowania było w ramach procesu przed Sądem przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzą roszczenia (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność ich twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc). Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla

sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskaby aktywным działaniem (por. wyrok s.apel w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne.

Opóźnienie świadczenia odszkodowawczego następuje, jeżeli dłużnik nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela i od tej chwili należą się wierzycielowi odsetki. W razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę odszkodowania, w tej bowiem chwili staje się, zgodnie z art. 455 kc, wymagalny obowiązek spełnienia świadczenia odszkodowawczego. – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 18 stycznia 2013r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 1150/12, opubl. LEX nr 1314923, wyrok SN z dnia 8 lutego 2012r. w sprawie o sygn. akt V CSK 57/11, opubl. LEX nr 1147804.

Wymagalne roszczenie o zadośćuczynienie powoduje stan opóźnienia po jego sprecyzowaniu co do wysokości i wezwaniu dłużnika do zapłaty konkretnej kwoty z tego tytułu – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z dnia 15 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 77/14, opubl. LEX nr 1506727.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc.

Odsetki na podstawie art. 481 kc należą się jeżeli zobowiązany nie płaci należnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub art. 455 kc. Nie sprzeciwia się temu okoliczność, że zasądzenie zadośćuczynienia jest fakultatywne, a jego wysokość zależy od oceny sądu oraz, że do zadośćuczynienia stosuje się art. 363 § 2 kc albowiem orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, nie zaś konstytutywnego. W świetle art. 455 kc roszczenie o zadośćuczynienie, jako roszczenie pieniężne - w przypadku braku oznaczenia terminu spełnienia świadczenia - staje się wymagalne z chwilą wezwania do zapłaty. Stąd też odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu należą się już od tej chwili, czemu nie stoi na przeszkodzie to, że wysokość świadczenia jest ostatecznie kształtowana przez sąd. – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z dnia 29 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 203/13, opubl. LEX nr 1396899, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 27 marca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 807/12, opubl. LEX nr 1306007, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 459/13, opubl. LEX nr 1416095.

Sąd miał przy tym również na względzie treść art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2022.2277 – j.t. ze zm.), gdyż powołany przepis nakłada na ubezpieczyciela obowiązek spełnienia świadczenia najdalej 30. dnia od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku Fundusz - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 kc) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody – por. wyrok s.apel. we Wrocławiu z dnia 14 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 539/13, opubl. LEX nr 1369453, wyrok SN z dnia 16 grudnia 2011r. w sprawie o sygn. akt V CSK 38/11, opubl. LEX nr 1129170, por. wyrok s.apel. w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 494/13 LEX nr 1353802.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 – 3 kpc i art. 100 kpc w zw. z art. 105 § 2 kpc oraz w oparciu o treść § 2 pkt 5 i 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265 – j.t. ze zm.) oraz art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2022.1125 – j.t. ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2022.2142 – j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.